

פניני הפרשה

• יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים •

© נייד: 052-7654216 • כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. © רוא"ל: 7654216@gmail.com

איך נתכוונ לגאולה?

כי ידין ה' עמו ואפס עצור ועזוב - הגמרא בסנהדרין (דף צ"ז) דורשת עד שיתייאשו מן הגאולה, כמעשה דרבי זירא שהיה מוצא תלמידי חכמים מתעסקים בענייני גאולה, היה מבקש מהם אנא אל תרחיקו את הגאולה, כי רק שישכחו מן הגאולה, היא תבוא בהיסח הדעת. והדבר קשה, הרי אחד מעיקרי הדת - להאמין בביאת המשיח, ולא די להאמין אלא צריך לחכות לו בכל יום שיבוא, ואילו כאן מבואר כאילו עלינו לשכוח מענין הגאולה? וידוע עד כמה גדולי ישראל חיכו וציפו לביאת המשיח, והיו מהם שהכינו בגד מיוחד לכבודו. וכל תפלת שמונה עשרה, יש בה בקשות על ביאת המשיח.

מבאר בספר "אמת ליעקב" כוונת הגמרא על פי ביאור הפסוק "ואפס עצור ועזוב", והוא שיש צורך לעזוב את כל המחשבות שאנו יכולים לקרב את הגאולה בכוחות עצמנו, להכיר שאין עוזר וסומך אלא הקב"ה, והוא יביא הגואל בלי צורך מצדנו לבנות ולעשות, כי הכל ירד בנוי משמים. וענין הגאולה יהיה בריאה חדשה שאין לנו תפיסה לגביה כלל ועיקר. תפקידנו האמיתי הוא לטהר ולנקות את מעשינו וסביבתנו, כדי שנהיה ראויים לזכות ולקבל את האור הגדול - משיח צדקנו. וזהו המסר שהעביר רבי זירא לאותם ת"ח שהתעסקו בענייני הגאולה.

מדרש רבה על קהלת נפתח במעשה פלאי: "מעשה בר' חנינא בן דוסא שראה בני עירו מעלין נדרים ונדבות לירושלים, אמר הכל מעלין לירושלים נדרים ונדבות ואני איני מעלה דבר?! מה עשה? יצא למדברה של עירו וראה שם אבן אחת ושבבה וסיתתה ומירקה, ואמר הרי עלי להעלותה לירושלים. ביקש לשכור לו פועלים. נזדמנו לו חמשה בני אדם, אמר להן: מעלין לי אתם אבן זו לירושלים? אמרו לו: תן לנו חמשה סלעים ואנו מעלים אותה לירושלים. ביקש ליתן להם ולא נמצא בידו דבר באותה השעה. הניחוהו והלכו להם. זימן לו הקב"ה חמשה מלאכים בדמות בני אדם, אמר להם: אתם מעלין לי אבן זו? אמרו לו: תן לנו חמשה סלעים ואנו מעלין לך אבןך לירושלים, ובלבד שתתן ידך ואצבעך עמנו. נתן ידו ואצבעו עמהם ונמצאו עומדים בירושלים. ביקש ליתן להם שכרן ולא מצאן, נכנס ללשכת הגזית ושאל בשבילים (רצה שיבררו מי היו הפועלים), אמרו לו: דומה שמלאכי השרת העלו אבןך לירושלים. כך יהיה גם בזמן הגאולה, דוקא בגלל "אפס עצור ועזוב", שיתייאשו מעזרת בני אדם, ויבטחו בקב"ה, זו תהיה הסיבה לישועה ולאורו של משיח.

מִבֵּל מְלִמְדֵי הַשְּׂבִלְתֵי

מה לומדים מ - במבוק סיני

כִּמָּה זָמַן לֹקַח לְבַמְבוּק הַסִּינִי הָעֵנֶק לְצִמּוֹחַ עַד לְגַבְהַ שֶׁל בְּנֵי־נֹחַ? בְּשָׁנָה הָרִאשׁוֹנָה, מִשְׁקִים וּמְדַשְׁנִים אֶת הַשְּׂבִיל הַזֶּעִיר... וְכַלּוּם לֹא קוֹרָה. מִמְשִׁיכִים לְהַשְׁקוֹת וּלְדַשֵּׁן אוֹתוֹ בְּמִשְׁךְ שָׁנָה נֹסֶפֶת, וְאַחֲרֶיהָ עוֹד אַחַת וְעוֹד אַחַת, וְעַד אֵין שׁוּם הַתְּקַדְמוֹת. וְאַז, בְּשָׁנָה הַחֲמִישִׁית, פְּתָאוּם הַבְּמַבּוּק "מְזַנֵּק" לְשִׁמִּים! וּבִתּוֹךְ שְׂשֵׁה שְׁבוּעוֹת צוֹמַח לְגַבְהַ 30 מְטָרִים! אִם בְּשֶׁלֶב כְּלִשְׁהוּ בְּמִשְׁךְ אוֹתָן חֲמֵשׁ שָׁנִים, הָאֶפֶר הָיָה מִפְּסִיק לְהַשְׁקוֹת אֶת הַשְּׂבִיל הַרָּה, הוּא הָיָה נֹבֵל וְמַת. שְׁכַן בְּמִשְׁךְ אוֹתָן חֲמֵשׁ שָׁנִים, מִתַּחַת לְפָנֵי הָאֲדָמָה, הַתְּפִתְחָה רֶשֶׁת מְסַעֶפֶת שֶׁל שְׂרָשִׁים שְׂתוּכֵל לְתַמּוֹךְ בְּצִמְיַחְתּוֹ הַמְּתַפְרָצֵת שֶׁל הַבְּמַבּוּק.

גַּם בַּחַיִּים, לְעֵתִים נִרְאָה שְׂאֲנַחְנוּ עוֹשִׂים וְעוֹשִׂים וּמְשַׁקִּיעִים בְּעַבּוּדַת ה', אַךְ כְּלַפִּי חוּץ, כְּבִיכּוֹל אֵין תּוֹצְאוֹת. אַךְ יֵשׁ לְזַכֵּר פִּי צְמִיחָה מְצַרִּיכָה סְבֻלְנוֹת וְהַתְּמָדָה. כֹּל צֶעֶד קָטָן מְשַׁפֵּיעַ לְטוֹבָה. יִתְּנֵן וְלֹא נִבְחִין מִיָּד בְּהַבְדֵּל. אֲבָל הַצְּמִיחָה מְתַרַחֶשֶׁת מִתַּחַת לְפָנֵי הַשֵּׁטַח. וּבְסוּפוֹ שֶׁל דְּבַר תְּפָרִץ גַּם אֶתָּה וְתִגִּיעַ לְגַבְהֵים עֲצוּמִים! (ר' אַרְיָאֵל כְּדוּרֵי הַי"ו)

עצה טובה

עצה לשמירת הקבלה שמקבלים בימים הנוראים, לרשום את הקבלה בפנקס ולקרוא את הקבלה בכל יום בלי נדר עד יום הכיפורים הבא, ולחפש לקיים אותה איש איש לפי ערכו. (כתבי הסבא מקלם, פנקס הקבלות ס"ק כ"ד).

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוגיד סעדון זצ"ל

"ידוע הדבר ומפורסם הענין מעלת הצדיקים שאפילו השי"ת מכבד אותם, כמו שאמר הכתוב 'ונגד זקניו כבוד'. ("מגיד חדשות" ח"י עמ' של"ז).

יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל (ל"ג י') - "יורו משפטיך ליעקב ותורתך" ס"ת "כוכב", לרמוז שגדולה מעלתם של המלמדי תורה לישראל [לתינוקות] שנמשלים ככוכבים כמובא בבבא בתרא (דף ח:): במתניתא תנא וכו' "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" אלו מלמדי תינוקות.
(הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

נקודת חן • עובדיה חן

התחפשות של יום הכפורים

ככה אני לבוש בבזנס אז ככה אני לבוש גם כאן. זה מי שאני.

חזק הרבי ואמר לחסיד: "למה אתה ממהר לקבוע שבגדים אלו הם האמת והבגדים שאתה לובש כאן הם התחפשות. זה לא ענין של כמות אלא של מהות. ובמהות, האני האמתי שלך הוא כאן. מה שאתה עושה כאן ולובש כאן באותם זמנים שבהם אתה חוזר לבית המדרש, זה מי שאתה באמת. דוקא מה שאתה לובש בכל שאר ימות השנה בחוץ - זה התחפשות! אל תתבלבל בין הרגעים שבהם אתה מחפש לבין הרגעים שבהם אתה אמת".

גם לנו אסור להתבלבל! ההתחזקות שלנו בימים הנוראים איננה הצגה אלא היא המצב האמתי והטבעי שבפנימיותנו אנו שייכים אליו. נכון, ברב ימות השנה אנו נמצאים במקום אחר מי פחות ומי יותר, אבל זה רק תחפשות שאנו נאלצים לעשות בעטיו של יצרנו הרע, שמוסיף חטא על פשע ומשכנע אותנו שהתחפשות הזו היא דמותנו האמתית.

כשאנו באים לבית הכנסת בימים נוראים ומתרגשים ומרגישים חבר, מתגלית במלא תפארתה הנקודה האמתית שלנו, ואנחנו יותר טובים ויותר קרובים ממה שנדמה לנו. הימים הגדולים האלו שבהם נחשפים היפי והזהר והנקיות של כל אחד מאתנו, מזכירים לנו מי אנחנו באמת, מי ה"אני" האמתי שלנו, ואיך אנחנו יכולים להראות גם בשאר ימות השנה.

לפני שנים פרסם באחד ממוספי העתונים ראיון עם אמו של פושע גדול שישב בכלא לכמה מאסרי עולם. "אתם לא מכירים אותו", אמרה האם למראינים, "הוא ילד טוב". האם לא הכחישה שהבן חטא. היא מכירה בעבדות. אבל היא גם מכירה את בנה במקום אחר, כתינוק וכילד. ומשם היא מביטה על העבדות גם מפרספקטיבה אחרת, ויודעת שכל החטאים הנוראים שעשה - אין זה הוא בעצם. אלו מעידות, בלבולים, השפעות של הסביבה אליהן נקלע ונסחף. זו לא המהות שלו. הוא עצמו, בנשמתו - בטוחה האמא - זך כפי שהיה אז, כתינוק, נקי וטהור.

בדיוק במבט המפכח הזה אנו נדרשים להביט על עצמנו. לא להתכחש לגפילותינו. אדרבא, לקחת אחריות. אבל גם לזכר שבאמת, במקור נשמתנו, בעצמיותנו - אין זה אנחנו.

ערב יום הכפורים לקראת "כל נדרי", כמה יהודים פורקי על תורה ומצוות חבשו כפה לראשם ובאו לבית הכנסת. הרהר לעצמו אחד המתפללים: "לפיכך אמרו חז"ל 'כפורים כפורים' (עין תקוני הזהר דף נ"ז ע"ב) - מה כפורים יהודים מתחפשים לגויים אף ביום הכפורים גויים מתחפשים ליהודים...".

ואמנם יהודים רבים חשים בימים הנוראים "מחפשים" לצדיקים. לבם נוקפם והם חשים עם התנהגותם שלא בנות, כביכול לתקופה מסוימת הם עושים "הצגה" של דבקות הקפדה והתחזקות, ובחלף ימים אלו - חולפת לה ההתחזקות והכל שב למסלול החיים הרגיל.

מסתבר שמקורן של רגשות אלו - מבית מדרשו של היצר הרע, שפתאום מכניס בלב הרהורי צדקות וישרות, ומנגן לאדם על מצפוננו: "אל תהיה שחקן! הרי כל השנה אינך מתנהג כה, ואיך פתאום אתה הופך להיות צדיק, אל תרמה את עצמך, אתה הרי אדם ישר...".

אך לאמתו של דבר, ההסתכלות צריכה להיות בדיוק להפך - דוקא מה שגראה בימים נוראים כתחפשות - הוא הדמות האמתית שלנו, וכל שאר השנה זה התחפשות, ושם אנו צריכים להרגיש לא אמת.

כדי לחדד את הזוית-ראיה הנכונה, נעזר בספור הבא:

חסיד אחד נעשה סוחר גדול בעל עסקים מסעפים עם גויי הארץ. כיון שלא הרגיש בנות להתהלך בחזות יהודית בין שתפיו הסוחרים הגויים, מצא לעצמו פתרון: ביום-יום לבש בגדי סוחרים, ורק כשהיה מבקר בחגים אצל הרבי שלו לבש בגדי חסידים. כך נהג במשך שנים.

שנה אחת, לקראת הימים הנוראים שאותם נהג לעשות אצל הרבי שלו, פתאום תפס את עצמו: רגע, אני חי בשקר. אם כל השנה אני לבוש כפי שאני לבוש, אז למה לעשות הצגות בפני הרבי שלי? הגיע הזמן שהרבי ידע מי אני באמת... וכה, לבקור הבא שלו בבית המדרש של רבו הוא הגיע בבגדי הסוחר שלו, בלי השטריתל והקפוטה.

כשהקביל פניו של הרבי בקדש פנימה, התפלא לראותו כך ושאל: "מה קרה? מה גרם לך לשנות את כל חזותך?". אמר החסיד לרבי: "החלטתי להפסיק לשקר. אין יותר הצגות. אם

כשהאריה דבר עם הלבאיא

"שערוריהו", מחה, "אתם מוליכים שולל את המבקרים! האריות מזיפים, אין אלו אלא אנשים מתחזים!" שאג האיש כאריה.

"מנין לך?" בקשו בהנהלה לדעת.

"במו אזני שמעתי את האריה לוחש ללבאיא: 'נו, חס לי בתוך התחפשות, כמה זמן נשאר עד לסגירה?', והיא ענתה לו: 'שתק! אתה לא רואה שיש פה מבקרים... מה תאמר על כך, הא?!"

"מה אמר?!" הצטדק המנהל. "אני יכול לומר רק זאת, שאני שומע אותם שואגים מבקר עד ערבו".

"אתה רוצה לומר שאני משקר?!" האדים האיש בכעס עצור. "חלילה", מהר המנהל להרגיעו, "אבל אם הם שואגים כל השנה כלה, אז מה אם פעם אחת שמעת אותם אומרים איזה משפט בלשון בני אדם?!"

ובכן, הפל מבינים שזו תשובת הבל: אריה אינו יודע לדבר, נקדה. ואם הוא מדבר בשפת בני אדם, ואפלו משפט אחד - הרי זו הוכחה שהוא אדם. וממילא כל ההופעה אינה אלא תחפשות והשאגות אינן אלא התחזות...

וזה נכון כל כך לענינו של עם ישראל בכללותו, ושל כל יחיד ויחיד בו. אם ביום גדול זה מחלים אנו פני בוראנו, אות הוא כי זו מהותנו, ובכל ימות השנה אין אנו אלא בתחפשות...

בספר "מעין המועד" (עמ' רנ"ד) הסביר את הפסוק "שחורה אני ונאווה בנות ירושלים כאהלי קדר כיריעות שלמה" (שיר השירים א, ה). כך מצהירה כנסת ישראל בפני אמות העולם המקטרגים ומסתכלים על החיצוניות הכעורה, מבלי להעמיק ולראות כי אין היא אלא כתחפשות וכמסכה, והפנימיות יפה וברה, נאווה וזכה. ואם בחיצוניות דומים אנו לאהלי קדר, אותן יריעות מאהל כהות גסות ודוחות, הרי למעשה, אנו כיריעות חצר ביתן המלך שלמה, שהן יקרות, עדינות ומרהיבות.

ביום הכפורים, מגלים מתחת לשחרורית אהלי הקדר של כל ימות השנה את זהרו של האריג האמתי, המקורי, את העדינות ואת הברק של יריעות שלמה ההדורות, ושוב מוכח שאין העברות אלא מעטה כזב, מין תחפשות זמנית.

והביא על זה משל נפלא:

באחד מגני החיות התפגר האריה ומתה גם הלבאיא. גן חיות בלא מלך החיות לא יתכן, העקר חסר, ולכן עד שישנינו את המקור, נאלצו להסתפק בתחליף.

בקשו משגי מבטלים להתחפש לאריה וללבאיא תמורת משפרת מכבדת. אין זה קשה, יש לנמנם ולהתנער לפרקים, לפער לע ולהשמיע קול שאגה משכנע.

הצמד עשה מלאכתו נאמנה ואיש לא חשד בדבר. שאגותיהם הדהדו בגן, ההנהלה היתה מרצה, ומבקרי הגן נהנו.

יום אחד, עלה אדם נסער ללשכתו של המנהל, ובעקבותיו התנהלו זאטוטיו.

ראשון בקודש

האזכור הראשון לבית כנסת

האזכור הראשוני לבית כנסת במקורותינו מופיע בספר ירמיה (לט, ח), מהנביאים האחרונים, שחי ופעל בסיוע תקופת בית המקדש הראשון ולאחר חורבנו בעת גלות בבל.

דברי הנביא הם: "ואת בית העם שרפו הכשדים באש", ומפרש רש"י ש"בית העם" הוא "בתי כנסיות".

מתחילים מבראשית עם

👉 "אוצרותינו" 👈

וטועמים עונג שבת אמיתי!!!

הספר 'אוצרותינו' לוקח את הקורא למסע אל אוצרות התורה לאור חידושיהם ולקחיהם של רבותינו הספרדים, שזור בסיפורים ומשלים ניתן להשיג בישיבת כסא רחמים

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מִרְן רַה"י הַגָּאֹן רַבִּי מֵאִיר מֵאֲזוּז שְׁלִיט"א

שאלה: אדם שאכל בערב יום כיפור, ורוצה להקיא האוכל ולאכול שוב כדי לקיים עוד מצוה של אכילת ערב יוה"כ, האם מקיים בזה עוד מצוה או לא?

תשובה: אינו מקיים בזה עוד מצוה, ואדרבה עובר על כל תשחית שמקיא מאכלו הראשון, וזו דרך היוונים שעושים אפיקטויזין (שבת פכ"ב מ"ו). ולדעת הפוסקים שאם אכל והקיא אינו מברך ברכת המזון על מה שאכל (עיין בן איש חי שנה ראשונה פרשת חוקת אות י"ג), נמצא שלא הרויח כלום במה שהקיא (בכוונה) ואכל שוב. ואפוכי מטרתא למה לי?

שאלה: אדם המבקש מחילה מחברו בערב יום הכיפורים, וחברו שותק, האם נחשב הדבר כמחילה, או שצריך שיאמר לו בפירוש "מחול לך"?

תשובה: צריך שיאמר לו בפירוש, ואם האיר לו פנים בחיך ובעין טובה, דינו.

שאלה: פגעתי או הזקתי למישהו ובקשתי סליחתו, האם הוא צריך לומר לי "מחול לך" שלש פעמים?
תשובה: די בפעם אחת. רק אם הולך על קברו ומבקש מחילה לפני עשרה בני אדם יענו לו מחול לך מחול לך ג' פעמים (כף החיים סימן תר"ו אות מ"ב). וכן נהגו בחו"ל לענות בערבית "אסמאח" (מחילה גמורה) ותו לא.

שאלה: האם טבילה בערב יום כיפור ובערב ראש השנה קודם חצות היום מועילה לטבילה לקראת היום הקדוש, או צריך דוקא שיהיה לאחר חצות?

תשובה: מועילה, ובלבד שיזהר מכעס ומטומאת קרי ח"ו במשך כל היום.

שאלה: מהו הסכום שנותנים בשביל הכפרות?

תשובה: בערך 18 עד 26 שקלים.

שאלה: כסף שעשו בו כפרות, ומתכוונים להעבירו לשיבה מסוימת, האם יש להקפיד להעבירו לפני יום כיפור?
תשובה: אפשר לתת את הכסף גם אחרי כפור, העיקר שיפרישו את הכסף לפני כפור.

שאלה: אנו פוסקים ש"חצי שיעור אסור בכל שהוא", וא"כ איך ביום כיפור אדם שנמצא רוק בפיו בולעו, והרי יש בו יותר מכל שהוא?
תשובה: רוק איננו אוכל.

שאלה: ישנו מנהג בבתי כנסיות של הבוכרים ביום שמחת תורה, שהגבאים עוטפים את הספר תורה במטפחות מיוחדות, ובמטפחות אלו מתעטפים גברים או נשים, ומניחים זאת על גבי מקום כואב. האם מנהג זה מנהג ותיקין הוא, או שמא יש בזה חשש הלכתי ויש לבטלו?

תשובה: מנהג זה נעשה לחיבוב מצוה ולחיזוק האמונה שמטפחת של ס"ת מועילה לרפואה מכאבים. וכיון שלכתחילה עוטפים את הס"ת על מנת כן - אין בזה חשש. ועוד שמטפחת זו שעל גבי התיק, היא תשמיש דתשמיש דקיל טפי. ואכמ"ל. [כמ"ש הכה"ח (סי' קנ"ד אות י"א ואות כ"ב) לענין הארון והכסא שנותנים עליהם ס"ת, דכיון שאנו עושים תמיד תיק לס"ת הו"ל תשמיש דתשמיש. ועיין בשו"ת רב פעלים ח"ב (חאו"ח סי' כ' דף ט"ז ע"א בד"ה והעולה) ובשו"ת יביע אומר חלק שמיני (חאו"ח סוף סימן י"ז). ואכמ"ל].

נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם

לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com